

թիւնը դոհում է սրտի զեղմունքին եւ մահմետական մեծատան կնոջից խաբւում է: Կնոջ ամուսին ազգեցիկ խանը զրկում է նրան կեանքից, մարմինը ամփոփում իր պարտէզի ծառի տակը եւ զիշերանց անհետացնում:

Փնտռուների են ելնում դպրոցը, իր տնեցիք, բարեկամները, ոստիկանութիւնը. խուզարկւում են կասկածելի տներ, պարտէզներ, եւ ապարդիւն է անցնում, ոչ մի հետք չեն կարողանում գտնել:

Խաները այն ժամանակ դեռ ուժեղ

էին, երկիւղ ազդող, ոստիկանութիւնը եւ դաւառական վարչութիւնները՝ ենթակայ դրամի եւ վախի: Արովեանի մերձաւորները ամօթի՞ց, վախի՞ց, թէ՞ մեղադրելու փաստացի տեսլներ ներկայացնելու հնարաւորութիւնից զուրկ՝ հետապնդումները զաղարեցնում են եւ տեղի տալիս առեղծւածներին:

Արովեանի մահւան պարագաները շատերը գիտէին եւ երկար ժամանակ ծածուկ բերնէ բերան պատմում: Ահա այս է ճշմարտութիւնը:

X.

«ԱՆՅՈՒՇ» ԹԻ՞՞ «ԱՆՈՒՇ»

Յայտնի է, որ մեր Արշակ Թաղաւորը խարկանքով ընկաւ Շապուհի ճանկը եւ ի տրիտուր իր թեթեւամիտ հաւատքին դատապարտւեց Խուժիստանի մի բերդի մէջ բանտարկութեան, ուր եւ դառաւ իր մահը 369 թւին:

Մեր հին գրիչները, պատմաբանները մեծ մասամբ բերդը յիշում են «Անյուշ» անւամբ, իբրեւ անյիշելի, անյիշատակելի, չյիշելիք վայր. շատ քչերը գերում են «Անուշ»: Այս ձեւը չարունակւում է այժմ. մեծ մասը այժմ գրում է «Անյուշ բերդ»:

Այսօր այդ բերդը կայ, դոնում է Խուժիստանում, Թեհրան-Բաղդադ մեծ լանուկ ճանապարհի վրա, կոչւում է Կասր Շիրին կամ Ղասր Շիրին: Մեր հայ ինքնաշարժների վարիչները նրա

մօտով անցնելիս, բացականչում են՝ «Ահա մեր Արշակ Թաղաւորի բերդբանտը»:

Կասր կամ Ղասր նշանակում է պալատ, բերդ. շիրին՝ քաղցր, անուշ: Կասրը Շիրինի անունը ըստ պարսից աւանդալէպերի ծագում է հայ օրիորդ Շիրինի անունից, որ եղել է գրաւիչ գեղեցկուհի, գերել է պարսից Թաղաւորի սիրտը, եւ Թաղաւորը բլրի վրա պարսպապատ մեծ փարթամ ապարանք է կառուցել իր սիրելի Շիրինի համար ու անունը կոչել՝ Շիրինի ապարանք, Շիրինի բերդ, Անուշ բերդ:

Այս պարզաբանութիւնից յետոյ պարզ է թէ պէտք է գրել «Անուշ» եւ ոչ թէ «Անյուշ»:

X.

Ս. ԽԱՉԱՏՐԵԱՆԻ ՊԱՏԿԵՐԱՀԱՆԴԷՍԸ

Նկարիչ Ս. Խաչատրեանի երկրորդ պատկերահանդէսը Փարիզի Ժորժ Պրտի սրահում մարտ-ապրիլին (առաջինը տեղի էր ունեցել երկու տարի առաջ Գիւմէ թանգարանում), ինչպէս եւ առաջինը նւիրւած էր պարսկական նկար-

չութեան: Նկարների այս շարքով Խաչատրեանը սպասել է Սպահանում յայտնադորձած նւթը:

Միայն տեղւոյն վրա ուսումնասիրութիւն կատարած մարդիկ ի վիճակի կը լինեն ասելու, թէ Խաչատրեանի նկար-